

3. Hafta: Sebzelerin sınıflandırılması

SEBZE TÜRLERİNİN SINIFLANDIRILMASI

1. Botanik sınıflandırma

GRUP: *Thallophyta* (Talli bitkiler)

Sınıf: *Agaricales*

Familya: *Agaricaceae*

Tür: *Agaricus bisporus*

(BEYAZ ŞAPKALI MANTAR)

GRUP: *Spermatophyta* (Tohumlu bitkiler)

Sınıf: *Monocotyledonea* (Tek çenekliler)

Takım: *Liliflorae*

Familya: *Liliaceae* (Zambakgiller)

Tür: *Allium cepa* (SOĞAN)

Allium porrum (PIRASA)

Allium sativum (SARIMSAK)

Asparagus officinalis

(KUŞKONMAZ)

Takım: *Graminales*

Familya: *Graminae* (Buğdaygiller)

Tür: *Zea mays* var. *rugosa*

(TATLI MISIR)

Sınıf: *Dicotyledonea* (Çift çenekliler)

Takım: *Centrospermae*

Familya: *Chenopodiaceae* (Kaz ayaklılar)

Tür: *Beta vulgaris* var. *cruenta*

(KIRMIZI PANCAR)

Beta vulgaris var. *cicla* (PAZI)

Spinacia oleracea (ISPANAK)

Familya: *Portulacaceae*

Tür: *Portulaca oleracea* (SEMİZOTU)

Takım: *Columnifera*

Familya: *Malvaceae*

Tür: *Abelmoschus esculentus* (BAMYA)

Malve vulgaris (EBEGÜMECİ)

Takım: *Cucurbitales*

Familya: *Cucurbitaceae* (Kabakgiller)

Tür: *Citrillus vulgaris* (KARPUZ)

Cucurbita pepo

(YAZLIK KABAKLAR)

Cucurbita maxima

(KESTANE KABAĞI)

Cucurbita moschata

(BAL KABAĞI)

Cucumis melo (KAVUN)

C. melo var. flexuosus (**ACUR**)
Cucumis sativus (**HIYAR**)

Takım: *Leguminosae*

Familya: *Leguminosae* (**Baklagiller**)

Tür: *Phaseolus vulgaris* (**FASÜLYE**)

Pisum sativum (**BEZELYE**)

Vicia faba var. major (**BAKLA**)

Vigna sinensis (**BÖRÜLCE**)

Takım: *Personatae*

Familya: *Solanaceae* (**Patlıcangiller**)

Tür: *Capsicum annuum* (**BİBER**)

Capsicum frutescens

(**ACI SÜS BİBERLERİ**)

Lycopersicon lycopersicum

(**DOMATES**)

Solanum melongena (**PATLICAN**)

Solanum tuberosum (**PATATES**)

Takım: *Polygonales*

Familya: *Polygonaceae*

Tür: *Rheum raponticum* (**RAVENT**)

Takım: *Rhodales*

Familya: *Cruciferae* (**Haç çiçekliler**)

Tür: *Brassica oleracea var. acephala*

(**YAPRAK LAHANA**)

B. oleracea var. capitata sub.var. alba

(**BEYAZBAŞ LAHANA**)

B. oleracea var. capitata subvar. rubra (**KIRMIZI**

BAŞ LAHANA)

Brassica oleracea var. botrytis

(**KARNABAHAR**)

Brassica oleracea var. italica

(**BROKOLİ**)

Brassica oleracea var. gemmifera

(**BRÜKSEL LAHANASI**)

B. oleracea var. gongylodes

(**ALABAŞ**)

Brassica campestris var. rapa

(**ŞALGAM**)

B. campestris var. pekinensis

(**ÇİN LAHANASI**)

Eruca sativa (**ROKA**)

Lepidium sativum (**TERE**)

Nasturtium officinalis

(**SU TERESİ**)

Raphanus sativus (**TURPLAR**)

Takım: *Synandrae*

Familiya: *Compositae*

Tür: *Cichorium endivia* (**ENDİV, ÇİKORİ**)

Cichorium intybus (**BAŞLI ÇİKORİ**)

Cynara scolymus (**ENGİNAR**)

Helianthus tuberosus

(**YER ELMASI**)

Lactuca sativa var. *crispa*

(**YAPRAK SALATA**)

Lactuca sativa var. *longifolia*

(**MARUL**)

Lactuca sativa var. *capitata*

(**BAŞ SALATA**)

Tharaxacum officinale

(**KARAHİNDİBA**)

Takım: *Tubiflorae*

Familiya: *Convolvulaceae*

(**Sarmaşıkgiller**)

Tür: *Ipomea batatas*

(**TATLI PATATES**)

Familiya: *Labiatae*

Tür: *Mentha piperita* (**NANE**)

Takım: *Umbelliflorae* (**Şemsiye çiçekliler**)

Familiya: *Umbelliferae*

Tür: *Anethum graveolens* (**DEREOTU**)

Apium graveolens var. *dulce*

(**SAP KEREVİZ**)

Apium graveolens var. *rapaceum*

(**KÖK KEREVİZ**)

Daucus carota (**HAVUÇ**)

Foeniculum vulgare (**REZENE**)

Petroselinum hortense

(**DÜZ YAPRAKLI MAYDANOZ**)

Petroselinum crispum

(**KIVIRCIKYAPRAKLI MAYDANOZ**)

2. Tüketilen kısımlarına göre sınıflandırma

- ✓ **Yumruları yenenler:** patates, tatlı patates, yer alması,
- ✓ **Kökleri yenenler:** havuç, turp, kırmızı pancar, şalgam, kök kereviz
- ✓ **Soğan ve sürgünleri yenenler:** pırasa, soğan, sarımsak
- ✓ **Sürgünleri ve yaprak sapları yenenler:** Kuşkonmaz, ravent, yaprak ve sap kereviz
- ✓ **Yaprakları yenenler:** Lahanalara, ıspanak, pazı, semizotu, marul, salatalar, ebegümeçi, maydanoz, tere, dere otu, roka, nane, hindiba
- ✓ **Meyveleri yenenler:**
 1. **Olgunlaşmamış:** Biber, patlıcan, hıyar, yazlık kabaklar, taze fasulye, taze bezelye, taze bakla, börülce, bamya, tatlı mısır

2. Olgun: Domates, Biber, kavun, karpuz ,kışlık kabaklar,

✓ **Kuru ve taze tohumları yenenler:** Fasülye, bakla, bezelye, börölce, tatlı mısır)

✓ **Çiçek ve çiçek tablası yenenler:** Enginar, karnabahar, brokoli

3. İklim isteklerine göre sınıflandırma

✓ **Serin iklim sebzeleri (15-20⁰C):** Lahanalara, karnabahar, brokoli, şalgam, alabaş, şalgam, turp, kerevizler, kırmızı pancar, salatalar, soğan, sarımsak, pırasa, ıspanak, maydanoz, nane, bezelye, bakla

✓ **Sıcak iklim sebzeleri (18-30⁰C):** Domates, biber, patlıcan, kavun, karpuz, hıyar, kabaklar, fasülye, börölce, bamya, tatlı mısır.